

Placerade barn i skolan

Liten guide till stöd för placerade barns skolgång

Till läsaren

Fosterförälder: Vår lilla flicka började i tredje klass. Hon hade varit spänd i många dagar: Vem är den nya läraren, vilka blir hennes klasskamrater, kommer kompisarna i samma klass? På morgonen den första skoldagen ringde telefonen. Det var en bekant lärare som berättade namnet på den nya läraren och vilka kompisar som skulle börja i samma klass. Den nya läraren var omtänksam och vänlig, sa hon. Flickans dag var räddad.

Den här guiden är avsedd för alla som är intresserade av placerade barns skolgång: skol- och elevvårdspersonal, socialarbetare, fosterföräldrar och barnens närmaste. Den fokuserar på barn som omhändertagits och placerats i fosterfamiljer, deras skolgång och välbefinnande, men lämpar sig också väl för samarbetet mellan barnskyddsanstalter och skolor. Målet är att öka kunskapen och den gemensamma förståelsen och att klargöra de enskilda aktörernas roller i frågor som gäller placerade barns skolgång.

” Det finns cirka 18 000 minderåriga placerade barn i Finland, och cirka 10 000 av dem har omhändertagits (Institutet för hälsa och välfärd, 2014).

Undersökningar har visat att skolframgång är en viktig skyddande faktor i barnets liv. För placerade barn är avbruten skolgång eller svaga betyg riskfaktorer som försämrar livskvaliteten när barnet blir vuxet. Att barnet får positiva erfarenheter från skolan och skaffar sig en utbildning och arbete är särskilt viktigt med tanke på framtiden.

På grund av sin erfarenhetsbakgrund kan ett placerat barn behöva stöd för att hitta sina styrkor och dra nytta av dem, lära sig nya saker och behärska interaktiva och emotionella färdigheter i svåra situationer. För många barn är skolan en fristad som erbjuder helande upplevelser. Ett tätt samarbete mellan många olika parter stöder barnet.

Denna guide har skrivits inom ramen för föreningen Pesäpuu ry:s projekt SISUKAS. Vi citerar barn och unga som deltog i projektet och andra erfarenhetsexperter. Ett stort tack till alla som bidragit till guiden och hjälpt oss med kommentarer!

Barnets viktiga relationer

Orsakerna till att barn omhändertas och placeras utom hemmet är alltid individuella. Ett barn tas aldrig från sin familj på lösa grunder. Det främsta målet är att barnet ska kunna bo hos sina föräldrar. Om det inte handlar om en akut krissituation försöker socialarbetaren stödja barnet och familjen med hjälp av *stödtät-gärder i öppenvården**. Barnet *omhändertas och placeras** i ett nytt hem när omsorgen i hemmet är bristfällig eller när barnets eget beteende äventyrar dess uppväxt och utveckling.

Ett placerat barn har vanligen minst två hem, det ena hos föräldrarna och det andra hos fosterföräldrarna. Förutom i familjevård, dvs. fosterfamiljer, kan barn också placeras i professionella familjehem och på barnskyddsanstalter. Cirka hälften av de placerade barnen bor i en fosterfamilj. Fosterföräldrarna förbereds för sin uppgift och de sköter barnet hos sig på samma sätt som eventuella biologiska barn, som blir barnets fostersyskon. Fosterföräldern kan också vara en vuxen som är bekant för barnet sedan tidigare eller en närstående, till exempel en far- eller morförälder.

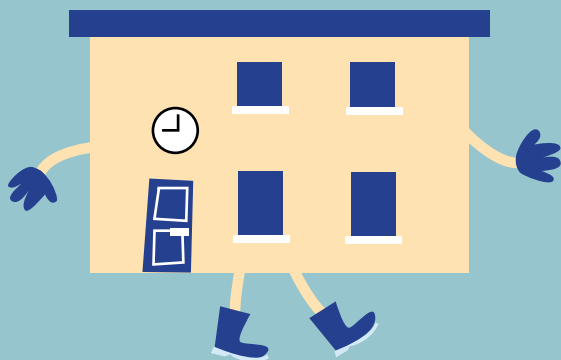
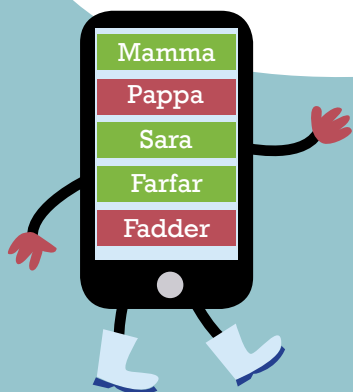
** Se den lilla ordlistan på s. 22!*

Ett barn som omhändertagits och placerats i vård utom hemmet har rätt att ha kontakt med sina föräldrar och träffa dem, ifall det inte skadar barnet. Rätten att ha kontakt gäller också andra viktiga närstående såsom syskon, far- och morföräldrar och faddrar. De egna föräldrarna och andra närstående är fortsättningsvis viktiga för barnet, även efter placeringen. Barnet kan sakna dem och bli besviket om träffar annulleras. Besök i hemmet under semestrar och veckoslut kan också återspeglas i barnets beteende i skolan.

Fosterförälder: *Eleverna ritade släktträd i skolan. Vår dotter ritade ett intressant träd: Det hade många mammor och pappor, mor- och farföräldrar. Läraren accepterade det och frågade bara om flickan hade fler syskon i andra hem som hon ville lägga till.*

Tidigare placerad ung: *Skolan gick dåligt när jag bodde hemma, eftersom en stor del av min energi gick till att ta hand om mig själv och min förälder. Det var förvånande att märka hur mycket vardagsrutinerna som följde med placeringen påverkade mina resurser i livet och framgången i skolan. Jag fick helt och hållet koncentrera mig på mitt "jobb" – gå i skolan och leka. Och hur härligt var det inte att komma hem till ett färdigt mellanmål efter skolan och sedan få göra läxorna i lugn och ro!*

Anknytningens inverkan på skolgången

Placerade barn har upplevt många förändringar och förluster i sitt liv och de har kanske blivit besvikna på den omsorg vuxna haft att erbjuda. Detta inverkar på barnets alla senare anknytningsrelationer. Det kan vara en stor utmaning för barnet att skapa en trygg anknytning och att lita på en vuxen.

Barnen har ofta lärt sig att hantera stressande situationer på sätt som inte nödvändigtvis fungerar under trygga förhållanden. Barn som saknar en trygg anknytning kan bland annat vara översnälla, tillbakadragna, visa aggressivitet eller trots eller vara på helspänn. Ibland kan alldeles vanliga händelser påminna barnet om en traumatisk upplevelse. I relation till situationen kan barnets beteende då verka irrationellt. Men barnet kan i den stunden inte själv styra sin reaktion.

När den vuxna visar barnet intresse, tolerans och empati blir det en helande upplevelse. Det är bra för barnet om man i stället för att tillrättvisa det försöker reda ut vad som ligger bakom beteendet. Ett barn som brutit mot överenskommelserna behöver hjälp med att förstå konsekvenserna av sina handlingar och möjlighet att ställa situationen till rätta. Många barn behöver hjälp med att reglera sina känslor: med att identifiera dem, namnge dem och hantera dem.

När barnets känslor tar över:

- Håll dig lugn, lugna barnet, lämna det inte ensamt
- Se till att barnet inte skadar sig själv eller andra
- Uppmuntra sedan barnet att berätta hur det känns
- Hjälp barnet att identifiera sina känslor
- Prata igenom den svåra situationen bit för bit, och kontrollera att du förstått barnet rätt
- Hjälp barnet att förstå konsekvenserna och ställa situationen till rätta

7

7/11-andning lugnar i stressande situationer:

LUGNA DIG

1. Andas in och räkna till sju
2. Håll andan en stund
3. Andas långsamt ut och räkna till elva
4. Upprepa några gånger

Utvecklingspussel

Fosterförälder: *På rasten kan barnet bara leka med ett barn i taget. Ge mitt barn tid att lära sig arbeta i grupp!*

Trots att många placerade barn klarar skolgången utan problem är det vanligt att de underpresterar. Lärarna eller föräldrarna kan ha alltför låga förväntningar på barnets förmågor och barnet kan ha en vacklande självkänsla. Vid sidan av att utreda stödbehovet är det också viktigt att beakta barnets styrkor, potential och intressen.

Barnets utveckling och inlärningsförmåga påverkas förutom av generna även av miljön och psykologiska faktorer. Placerade barns utveckling kan vara fördröjd på olika områden. Då är det typiskt att barnets utveckling är som ett pussel. Barnet kan ha större livserfarenhet än många vuxna. I vissa situationer kan barnet som tar på sig en vuxenroll ändå ligga flera år efter sina jämnåriga när det gäller förmågan att reglera känslor.

Svårigheter i den emotionella och sociala utvecklingen kan återspeglas som dålig självkänsla eller problem i kompisrelationerna. Fria situationer som kräver emotionella färdigheter, såsom rasterna i skolan, kan bli en utmaning för barnets självreglering. Oförmågan att reglera känslotillstånd kan ta sig uttryck i störande beteende eller tillbakadragenhet. Barnet behöver hjälp av en vuxen för att träna självreglering. Förändringen sker i helande interaktiva relationer genom tusentals upprepningar. Det är viktigt att stärka barnets självkänsla genom uppmuntran och upplevelser av att lyckas.

Svårigheterna med att koncentrera sig, minnas och hantera olika saker kan ha samband med barnets oro. De emotionella stressfaktorerna kan fortsätta inverka under många år även om det som orsakat stressen har eliminerats. Störningar i den tidiga växelverkan kan också återspeglas i språkliga svårigheter. Barnet känner sig pressat av att hela tiden behöva kämpa på gränsen till sin kapacitet. Du kan hjälpa barnet genom att bemöta det på ett sätt som är anpassat till barnets utvecklingsnivå och genom att se till att lärmiljön uppmärksammar barnets behov.

Hur kan du bemöta barnet på ett sätt som beaktar utvecklingsnivån?

Resurser och copingstrategier

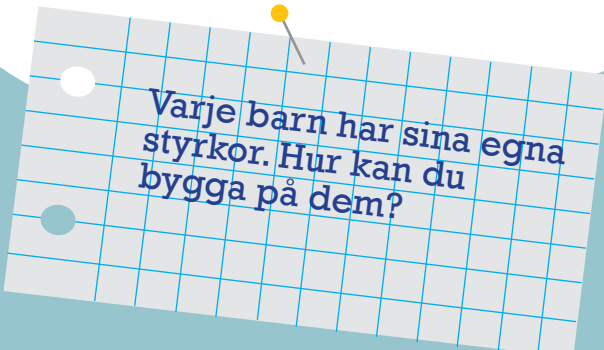
En regelbunden vanlig vardag, närvarande vuxna och trygg interaktion är viktiga för barnet. Tillräckligt med sömn, näringsrik mat, motion, kompisrelationer och hobbyer som barnet tycker om ökar resurserna.

Barnets stresstålighet och flexibilitet kan ökas genom att stödja en positiv jaguppfattning och lära barnet färdigheter som hjälper det att hantera känslor, interagera och lösa problem. Konst- och färdighetsämnen och annat skapande skolarbete erbjuder goda möjligheter till detta. Barnet drar nytta av att få hjälp med att ge det som hänt positiva betydelser och fokusera på nuet. I svåra situationer behöver barnet påminnas om tidigare framgångar.

Det kan vara svårt för ett placerat barn att ta emot positiv respons. På grund av de tidigare erfarenheterna har barnet svårt att se sig själv som en god och värdefull människa. Positiv respons, även för de allra minsta framstegen, får barnet att känna sig accepterat. Responsen ska alltid vara äkta, motiverad och kopplad till konkreta observationer.

|| **Placerad ung:** *Själv har jag alltid tänkt mig att framtiden kommer att bli bra.*

|| **Fosterförälder:** *Barnet är bra på att rita. Det stärker barnets självförtroende i matematiska klurigheter.*

Varje barn har sina egna styrkor. Hur kan du bygga på dem?

TA DET LUGNT

Fysiskhet
(motionera, bada
bastu, sov)

Var och en har sitt eget sätt att ta hand om sig själv och lära sig nya metoder för stresshantering.

Människor
(ta emot stöd av när-
stående, hjälp andra)

Fantasi
(låt tankarna flyga och var
kreativ, ställ saker i
proportion till varandra)

Strategier

(resonera, ta itu med
problem, prioritera)

Tro

(ta stöd i ideologier, vär-
deringar, livets mening,
positivt tänkande)

Känslouttryck
(gråt, skratta, prata,
skapa konst)

Kristerapeuten Ofra Ayalon har skapat en modell för copingstrategier, Basic Ph, som psykologen Tuija Matikka översatt till finska med namnet FIKSUT (2006).

Socialarbetaren

Den viktigaste uppgiften för den socialarbetare som ansvarar för barnets angelägenheter är att bära ett övergripande ansvar för barnets välbefinnande. Socialarbetaren ansvarar inte för omsorgen i vardagen men ska vara medveten om hur barnet har det på alla nivåer för att kunna bedöma situationen och till exempel ordna med behövliga stödåtgärder. Barnets socialarbetare har värdefull kunskap om barnets förflutna och nutid som också kan påverka skolgången.

Socialarbetaren har huvudansvaret för att det placerade barnets rättigheter tillgodoses i skolan. Det är socialarbetarens uppgift att förmedla de uppgifter om barnet som skolan behöver för undervisningen och även ge vårdnadshavarnas kontaktuppgifter. När beslut fattas om barnets skolgång ska socialarbetaren alltid samarbeta med barnet, vårdnadshavarna och fosterföräldrarna samt läraren och övrig skolpersonal.

Det är viktigt att socialarbetaren deltar i möten på skolan som behandlar barnet. Praxis för skolgången kan också diskuteras under möten som behandlar *klientplanen** och som sammankallas av socialarbetaren minst en gång om året. Socialarbetaren är vid behov barnets juridiska företrädare när beslut fattas om pedagogiska ärenden, till exempel om särskilt stöd.

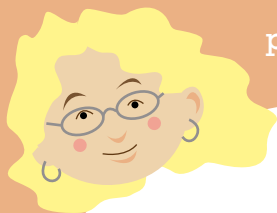

klassläraren

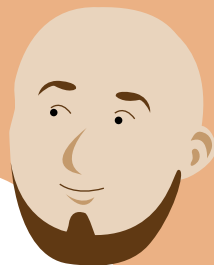
föräldrarna och
fosterföräldrarna

* Se den lilla ordlistan på s. 22!

psykologen

social-
arbetaren

Fosterföräldrarna, föräldrarna och skolsamarbetet

Fosterförälder: *Med hjärtat i halsgropen. Hur ska detta barn synas och höras i en stor klass? Hur kan begåvning och kreativitet komma fram, då barnet i en grupp blir stumt, osynligt? Finns det en vuxen i klassen som orkar fånga den blyga blicken, signalera acceptans?*

Fosterföräldrarna sköter det praktiska skolsamarbetet, till exempel undertecknar provpapper och kvitterar frånvaro. Skolan är en viktig pedagogisk partner i byggandet av en bra vardag för barnet. Fosterföräldrarna har kunskap som det lönar sig att utnyttja i skolan. De är ändå inte barnets vårdnadshavare, och till skillnad från socialarbetaren kan de inte vara barnets juridiska företrädare när beslut fattas om pedagogiska arrangemang.

Vårdnaden kvarstår hos de biologiska föräldrarna även efter omhändertagandet, och de har rätt att få information om barnets skolgång och att delta i mötena på skolan. Om de inte kan delta i mötena kan socialarbetaren eller fosterföräldrarna förmedla information till dem på överenskommen sätt. På så sätt kan föräldrarna vara med och stödja skolgången i den mån det är möjligt. Barnets framsteg och framgång i skolan är vanligen en källa till stor glädje och stolthet för föräldrarna.

Flicka 8 år: *Idag är jag på gott humör. Det blir en rolig dag när jag ska till min pappa.*

specialläraren

Samarbete mellan många parter

När barnet inleder skolgången eller byter skola har utbildningsanordnaren rätt att få den information av socialarbetaren och andra instanser som behövs för ordnandet av undervisningen. För att säkerställa att den behövliga informationen finns tillgänglig genast från början är det bra att ordna ett startmöte i samband med att barnet börjar skolan eller byter skola. Den naturligaste sammankallaren är då den socialarbetare som ansvarar för barnets angelägenheter. På mötet samlas barnet och alla viktiga vuxna i barnets närhet kring samma bord.

För varje barn avtalas enskilt om vilka personer som ska delta i samarbetet. Det är viktigt att de olika parterna diskuterar öppet, samarbetar smidigt och utbyter information så att konsensus kan uppnås om hur ansvaret fördelas och hur man ska gå till väga.

På mötet berättar alla deltagare om sina roller i barnets liv. Socialarbetaren ger samtidigt skolan sina kontaktuppgifter och berättar i vilka situationer skolan bör kontakta honom eller henne. Det är också viktigt att förmedla barnets hälsouppgifter till skolhälsovårdaren. Vid behov görs en hälsoundersökning. Under startmötet är det bra att avtala om en kartläggning av barnets välbefinnande och inlärningsförutsättningar för att utreda eventuella stödbehov (se s. 20, SISUKAS-modellen). Samtidigt kan man också avtala om till exempel vem som ska få Wilmakoder och använda Wilma.

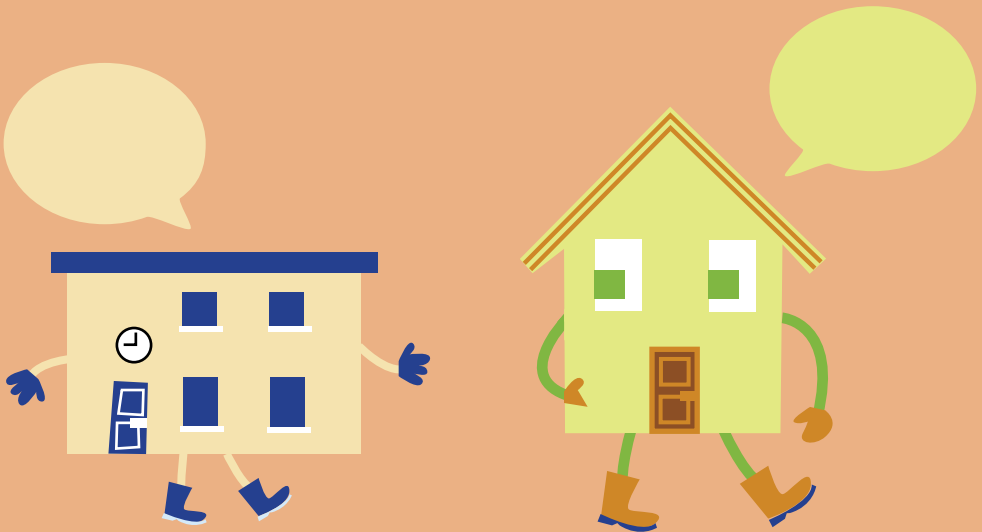

”

Barnet vill så gärna vara alla till lags och råkar därför ofta i trubbel. Det är bra om de vuxna kan arbeta tillsammans för samma mål och visa att de accepterar barnet men att det finns gemensamma ramar för barnets bästa. (Fosterförälder)

”

Ny skola. Nya klasskamrater. Ny lärare. En hel massa nytt i livet, inte bara en ny familj. Den nya lärarens ord några veckor innan skolåret började, ”Om du någon gång vill prata om hur du har det så kan du rycka mig i ärmen när som helst”, betydde väldigt mycket för mig. Jag upplevde det som att någon var intresserad och brydde sig om mig. Och även om jag aldrig talade med den läraren om mitt liv betydde det väldigt mycket för mig att veta att läraren fanns där i skolan. (Tidigare placerad ung)

Rätt till delaktighet och stöd i skolan

Barnets medverkan i möten på skolan

Barnet har rätt att vara närvarande när man talar och beslutar om barnets angelägenheter. Barnet ska alltid tillfrågas om det vill vara med på mötet, och har också rätt att tacka nej.

Det är viktigt att förbereda barnet för mötet. Det innebär att man berättar varför mötet hålls och vad som ska behandlas, och att man diskuterar vem som bör vara med. Barnet kan själv välja en närstående person som stöd till mötet. Denna person kan föra barnets talan om barnet själv inte vill tala på mötet.

När barnet deltar i mötet är det bra att hålla antalet deltagare så litet som möjligt. Varje deltagare bör fundera över varför det är viktigt att just han eller hon är med och hur han eller hon kan främja barnets bästa i samarbetet. Mötet ska utgå från barnet och fokusera på resurser. Efter mötet ska en närstående vuxen gå igenom det som behandlats tillsammans med barnet. På så sätt kan den vuxna hjälpa barnet i frågor som kanske blivit oklara.

Jag vill
vara med!

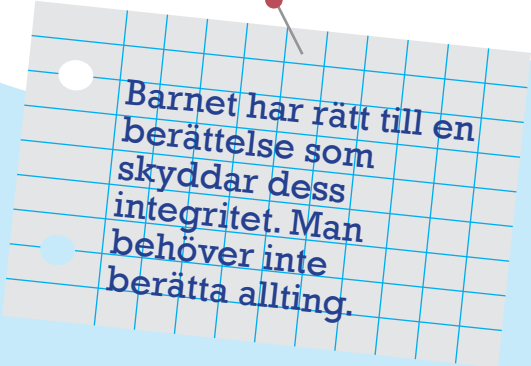
Integritetsskyddande berättelse och pålitlig vuxen underlättar skolgången

Det lönar sig för barnet och fosterföräldrarna att tillsammans fundera ut en berättelse om barnets förflutna som är sanningsenlig men samtidigt skyddar barnets integritet, och som barnet kan berätta för sina kompisar.

I skolmiljön kan barnet behöva eller själv hitta en vuxen att lita på. Det kan vara skolgångsbiträdet, klassläraren, specialläraren eller någon annan. Stödet från en vuxen som barnet kan ty sig till kan behövas i svåra situationer som kräver sociala färdigheter, såsom raster och övergångar. Den vuxna kan också vara ett stöd för barnet på möten i skolan. Det väsentliga är att känna barnet så väl som möjligt. Då kan den vuxna bedöma vilka situationer som mest stressar barnet och förutse när barnet kan behöva en vuxen vid sin sida.

Flicka 10 år: *Köksan i vår skola är ljuvlig. Hon har till och med ett sagonamn: Ruusumaa, som betyder Rosenlandet. Hon brukar alltid le åt mig.*

Fosterförälder: *Skolgångsbiträdet uppmuntrade vår lilla pojke genom att acceptera att han ständigt ville kramas och komma nära. "Kan hon flytta hem till oss?", frågade pojken en kväll av oss fosterföräldrar.*

Barnet har rätt till en berättelse som skyddar dess integritet. Man behöver inte berätta allting.

$8+9=$

Stödåtgärder i skolan

Många barn klarar skolarbetet utan särskilt inriktat stöd. Alla har ändå nytta av klara rutiner och förutsebarhet. Lärandet stöds på normalt sätt med hjälp av skolans trestegsstöd (se s. 19). Med hjälp av förebyggande stöd kan man undvika problem. Om till exempel psykologen i sina undersökningar har observerat språkliga problem som ännu inte märkts i läroämnena bör man i undervisningen medvetet stärka elevens språkliga förmågor. Även förändringar i barnets liv kan göra det svårare för barnet att koncentrera sig på skolarbetet. När situationen som helhet är väldigt stressande kan det ibland vara motiverat att till exempel minska barnets skoluppgifter eller tillfälligt förkorta barnets skoldag. Det är också viktigt att lyssna till barnet och dess egna önskemål om stödet.

Den kommun där barnet placerats är skyldig att ordna den grundläggande undervisningen för barnet. Den kommun där barnet är bosatt och placerarkommunen (hemkommunen) är skyldiga att i samarbete ordna tjänster och stödåtgärder i anslutning till skolgången. Elevens hemkommun är skyldig att ersätta utbildningsanordnaren (kommunen eller någon annan part) för de kostnader som denna orsakats av den grundläggande undervisningen för den placerade eleven. Ersättningen gäller kostnader som är nödvändiga och motiverade för att undervisningen och det relaterade stödet ska kunna ordnas. Till exempel kostnaderna för avlönandet av ett skolgångsbiträde ersätts av placerarkommunen till den del biträdets arbete hänförs till barnet i fråga.

|| Pojke 9 år: *Matematikprov är lättare nu när jag får bara en uppgift i taget.*

Pedagogisk utredning
och individuell plan för
undervisningen

3.

De elever för vilka intensifierat stöd inte räcker till får särskilt stöd. Det är möjligt att tillämpa individuella mål i olika läroämnena.

Pedagogisk bedömning och
plan för elevens lärande

2.

Intensifierat stöd är avsett för elever som i sin skolgång behöver regelbundet stöd eller flera stödformer samtidigt.

1.

Allmänt stöd är avsett för alla elever som behöver tillfälligt stöd för lärandet, till exempel då de varit borta från skolan på grund av sjukdom eller för att preppa inför prov.

Läs mer på www.oph.fi

Lärarens minneslista:

- Ge respons på framsteg!
- Ge stöd genom att stärka elevens emotionella färdigheter.
- Skapa trygghet genom att förutse svåra situationer.
- Skapa klarhet genom rutiner och visualisering.
- Stå vid elevens sida vid förändringar och övergångar.

Kom ihåg att de grundläggande färdigheter man lärt sig i början bär långt i lärandet under skoltiden och i studielivet.

SISUKAS-modellen som stöd i skolgången

SISUKAS är en stödmodell för placerade barns skolgång som bygger på samverkan mellan olika parter. Modellen intensifierar samarbetet mellan de vuxna i barnets liv och bygger upp en lärmiljö som tillgodoser barnets behov. Arbetsmodellen kan tillämpas i individuell elev- och studerandevård enligt lagen om elev- och studerandevård.

1

Socialarbetaren kontaktar fosterfamiljen och skolan

2

Startmöte

3

Pedagogisk och psykologisk kartläggning

Kartläggning av hälsotillstånd

4

Analys av starka sidor och eventuella stödbehov

5

Återkoppling till barnet, fosterfamiljen/barnets föräldrar och skolan

6

En individuell läroplan upprättas i samarbete

7

Stöd och uppföljning under två år (fyra gånger per år)

8

Ny pedagogisk och psykologisk kartläggning för att utvärdera stödåtgärdernas effekt

9

Fortsatt uppföljning ända till slutet av årskurs 9

Läraren ska kunna se de osynliga barnen i skolan. Det finns ofta en orsak till varför ett barn är blygt och tystlåtet. Varför frågar ingen, varför tar ingen reda på? (Placerad ung)

För mig går det bättre i skolan om läraren litar på mig. Jag behöver någon som uppmuntrar mig och berättar att jag är på väg i rätt riktning. (Placerad ung)

Mobbningen är värst, för då känner man sig så värdelös. Jag ville känna mig trygg och stark. Att någon skulle ha lärt mig hur jag kan bygga upp mitt självförtroende. Och hur man jobbar i grupp. Det är sådant man borde lära sig i skolan. (Placerad ung)

21

*Mer information om
SISUKAS-modellen
och handboken finns på
www.sijoitettulapsikoulussa.fi*

Klientplan

En klientplan som uppdateras minst en gång om året ska göras upp för ett barn som är klient hos barnskyddet. Planen görs i samarbete med de personer som anges i lag, och till exempel även läraren kan delta en del av tiden. Klientplanen ska bland annat inkludera behovet av stöd och tjänster, mål och avvikande åsikter.

Stödåtgärder i öppenvården

Stödåtgärderna syftar till att stödja barnets och familjens vardag och barnets fostran. De kan till exempel inkludera ekonomisk hjälp, familjearbete eller en stödfamilj.

Barnskyddsanmälan

Vem som helst kan göra en barnskyddsanmälan. De myndigheter som arbetar med barn och familjer är skyldiga att göra en anmälan när de oroar sig för barnets välbefinnande. Oron kan anknyta till barnets beteende, förhållandena därhemma och/eller bristfällig omsorg. Anmälan görs till kommunens socialförvaltning.

Omhändertagande och placering

Omhändertagande är alltid den sista utvägen för barnskyddet. Ett barn omhändertas endast om problemen är mycket allvarliga, övriga stödåtgärder inte räcker till och placeringen är förenlig med barnets bästa. Ansvaret för det omhändertagna barnets boende, vård, fostran och omsorg övergår från föräldrarna till myndigheterna (kommunens socialförvaltning). Barnet är omhändertaget så länge barnet behöver det och högst tills barnet fyller 18 år.

Litteratur:

- Heino, T. & Oranen, M. (2012). Lastensuojelun asiakkaiden koulunkäynti – erityistäkö? Teoksessa Jahnukainen, M. (toim.) Lasten erityishuolto ja -opetus Suomessa. Tampere/Tallinna: Osuuskunta. Vastapaino ja Lastensuojelun Keskusliitto. 217–247.
- Hughes, D. (2011). Kiintymyseskeinen vanhemmuus. Toimivuutta kasvatukseen. Tampere: PT-kustannus.
- Ketola, J. (2008). toim. Menetyksistä mahdollisuuksiin. Perhehoitoa lapsen ja vanhemman tueksi. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Lastensuojelu (2014). Tilastoraportti. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.
- Matikka, T. (2006). Näin selviydyn, kun kriisi uhkaa. Tiede-lehti 4/2006, 38–39.
- Nuorten äänet/Ungas röst (2015). Projekt: Nordens Barn – Fokus på barn i fosterhem. Nordens Välfärdcenter.
- Rätty, T. (2012). Lastensuojelulaki. Käytäntö ja soveltaminen. Porvoo: Bookwell Oy.
- Uskomme sinuun – usko sinäkin (2011). Lastensuojelun käsikirja nuorilta nuorille. Äänekoski: Pesäpuu ry & Lastensuojelun Keskusliitto.

Mer information:

- www.sijoitettulapsikoulussa.fi
- www.lastensuojelu.info
- stm.fi/sv/barnskydd
- www.lastensuojelunkäsikirja.fi (på finska)
- www.finlex.fi
- www.oph.fi
- www.skolfam.se
- www.nordicwelfare.org

Kom ihåg

Barnets socialarbetare:

Tfn:

Undersökningar har visat att skolframgången är avgörande för hur det går för de placerade barnen senare i livet. Skolan har därför en viktig roll som medfostrare för fosterfamiljerna och barnskyddsanstalterna. Målet med god vård utom hemmet är att barnet ska kunna leva ett alldeles vanligt liv. I detta avseende erbjuder skolan det placerade barnet en normal vardag.

Denna lilla guide ingår i Pesäpuu ry:s projekt **SISUKAS 2012-2016**, som producerat en stödmodell för placerade barns skolgång. Den bygger på den svenska modellen Skolfam®.

Guiden är avsedd för alla som är intresserade av placerade barns skolgång: skol- och elevvårdspersonal, socialarbetare, fosterföräldrar och barnens närmaste. Målet är att öka kunskapen och den gemensamma förståelsen och att klargöra de enskilda aktörernas roller i frågor som gäller placerade barns skolgång.

**Varje barn är
unikt och
förtjänar att
bli sett!**

